

Zamek kapituły warmińskiej w Olsztynie

Mechanizm działania tablicy to suma obliczeń i analizy warunków oświetlenia krużganku. **Konstruktor tego narzędzia posługiwał się nowatorską techniką obserwacji.**

Zastosowanie rzutowania światła słonecznego odbitego od przedmiotu znajdującego się na parapecie okna krużganka to najstarszy znany przykład zastosowania tzw. refleksji gnomonicznej. Wskaźnikiem aktualnego położenia Słońca była na tablicy plamka utworzona przez światło odbite od poziomego zwierciadła, które znajdowało się na parapecie trzeciego, licząc od północy, okna krużganku.

Tablica o długości 7.05 m i szerokości 1.4 m została wykonana na pobiałe w technice fresku mokrego. Na kilku fragmentach tynku do dziś zachowały się namalowane czerwoną farbą ukośne linie kalendarzowe. Linie te odpowiadają torowi zakreślanemu na ścianie przez odbity w zwierciadle obraz Słońca w ciągu poszczególnych dni – przy czym zasięg obrachunkowy tablicy obejmuje dni pomiędzy 25 stycznia a 24 kwietnia.

Przy dolnej krawędzi tablicy znajdują się namalowane czerwoną farbą cyfry arabskie oznaczające wartości długości ekliptycznej Słońca w wybranych dniach. **Prosta odpowiadająca równonocy wiosennej wyróżnia się resztkami zachowanego niebieskiego barwnika i tajemniczą, wypisaną wielkimi literami inskrypcją „T I C”.** Zgodnie z przypuszczeniami historyków, może to być pozostałość po napisie „Aeqinoctium” (z łac. równonoc).

Układ linii kalendarzowych jest przekreślony pękiem zbiegających się ku dołowi czarnych linii godzinnych opisanych cyframi rzymskimi.

GDZIE JĄ ZOBACZYĆ

Tablicę astronomiczną Kopernika można oglądać w krużganku olsztyńskiego zamku (siedziba Muzeum Warmii i Mazur w Olsztynie). W muzeum znajduje się również stała wystawa „**Mikołaj Kopernik – mieszkaniec zamku olsztyńskiego**”.

ul. Zamkowa 2

www.muzeum.olsztyn.pl

Bilet normalny – **10 zł**, ulgowy – **8 zł**, rodzinny (2+1) – **20 zł**, rodzinny (2+2, 2+3, 1+3) – **25 zł**

W środy bezpłatny wstęp na wystawy stałe.

O TABLICY

Jak przyjmują historycy, doświadczalna tablica astronomiczna **powstała na przełomie 1516 i 1517 r.** Wrysowana przez Mikołaja Kopernika na ścianie krużganku olsztyńskiego zamku, **umożliwiła graficzne określenie momentu równonocy wiosennej.** Wyznaczenie tego dnia pozwalało zaś na **ustalenie dat ruchomych świąt kościelnych, a także prowadzenie badań nad reformą kalendarza.**

Pośród instrumentów obserwacyjnych używanych przez Kopernika, tablica służąca do obserwacji zmian położenia Słońca wyróżnia się swoją innowacyjnością. **Łączy ona w sobie funkcje swego rodzaju zegara oraz kalendarza słonecznego.**

**Ławeczka Kopernika
nieopodal olsztyńskiego zamku**